

Rapportage Adviescommissie algoritmes en AI

Kwaliteits- en Risicomanagementsysteem voor Algoritmes en AI

Criminaliteits Anticipatie Systeem (CAS)

Door	Adviescommissie algoritmes en AI
Afdeling	Typ Afdeling
Versienummer	1.0
Datum	9 september 2025
Kenmerk	KRAAI risicobeoordeling CAS
Status	Definitief
Rubricering	Politie INTERN - Politietaak

Inhoudsopgave

1	Overzicht	3
1.1	Beknopte beschrijving van de algoritmische toepassing	3
1.2	Samenvatting risicobeoordeling	4
1.3	Het advies en vervolgstappen	5
2	Risicoanalyse CAS	6
2.1	Onduidelijk of CAS operationele meerwaarde heeft	6
2.2	Onzekerheid over de technische kwaliteit van CAS	6
2.3	Onduidelijkheid over gebruik van CAS in de operatie	7
2.4	Beheer van CAS lastig door ontbrekende documentatie	8
2.5	Geen onderzoek naar bias of discriminatie gedaan	9
2.6	Governance en rollen onvoldoende geborgd	9
2.7	Twijfel over juridische grondslagen	10
2.8	CAS als losstaand systeem vergroot het applicatielandschap	11
3	Conclusie advies	12
Bijlage		13
	Beschrijving besluiten	13
	Beschrijving Risicobeoordeling	14

1 Overzicht

Dit document bevat de risicobeoordeling en het advies over de voortzetting van gebruik van CAS. Het rapport is opgesteld door de Adviescommissie algoritmes en AI (kort: AC)¹. De Adviescommissie bestaat uit onderstaande leden:

Rol	Naam
Voorzitter adviescommissie	5.1.2.e
Lid adviescommissie ethisch	5.1.2.e
Lid adviescommissie juridisch	5.1.2.e
Lid adviescommissie technisch	5.1.2.e ²
Lid adviescommissie organisatorisch	5.1.2.e
Aanzittend namens coördinatiefunctie	5.1.2.e
Aanzittend namens coördinatiefunctie/Waarnemend secretaris	5.1.2.e

Dit rapport is opgesteld aan de hand van het ingevulde Algoritmescan Politie, aanvullende documentatie en een bijeenkomst van de Adviescommissie. De Algoritmescan helpt bij het beoordelen van AI-systemen en (impactvolle) algoritmes op juridische, technische en ethische en organisatorische risico's. Hieraan liggen elf principes ten grondslag die zijn gebaseerd op maatschappelijke waarden en wetgeving. Deze principes staan beschreven in het document *250605 Principes* en is als bijlage toegevoegd.

1.1 Beknopte beschrijving van de algoritmische toepassing

Naam van de toepassing	Criminaliteits Anticipatie Systeem (CAS)
Algoritme ID nummer	AID004
Datum bijeenkomst AC	8 juli 2025
Vertegenwoordiger(s) namens de toepassing	5.1.2.e (Productowner)
Initieel risicoprofiel o.b.v. quickscan	De politie kan nog geen definitief oordeel vellen of CAS wel of geen een hoog-risico AI-systeem is, zoals beschreven in de AI-Verordening. Voor deze categorisering is de politie nog in afwachting van de Guidelines op Hoog Risico systemen welke nog door de Europese Commissie (naar verwachting in februari 2026) worden gepubliceerd. CAS is eerder aangemerkt als een <i>laag risico AI-systeem</i> . Het betreft geen <i>impactvol algoritme</i> . CAS valt onder de <i>categorie C</i> volgens het Algoritmeregister van de overheid ³ . Hiervoor geldt geen publicatieverplichting. CAS is vanuit het oogpunt van transparantie reeds gepubliceerd in het Algoritmeregister.

¹ Binnen het KRAAI-proces beoordeelt en adviseert de AC over risico's van een specifieke algoritmische toepassing en levert een adviesrapport op aan de Algoritmeboard (AB). Het doel van het KRAAI-proces is het beoordelen van en monitoren op verantwoorde ontwikkeling en inzet van (risicovolle) algoritmische toepassingen binnen de politie.

² Dick Willems is normaliter het technische lid, maar vanwege zijn rol als productowner van CAS vervult 5.1.2.e deze rol voor deze risicobeoordeling. Dit om belangenverstengeling te vermijden.

³ Zie voor een toelichting op categorie C de Handreiking Algoritmeregister, hoofdstuk 3.5 (versie mei 2025).

Korte beschrijving	Het Criminaliteits Anticipatie Systeem (CAS), ontstaan rond 2014, is een van de eerste en meest bekende algoritmes die de politie op grote schaal inzet. CAS is bedoeld als hulpmiddel dat politieteams laat zien waar en wanneer de kans op een bepaald type criminaliteit hoger is. Het werkgebied van een basisteam wordt opgedeeld in vakjes van 125 x 125 meter. Voor elk vakje schat CAS de kans op een incident in de komende periode (bijv. 1 of 6 weken) en toont vervolgens de vakjes met de hoogste risico's. Het resultaat is een kaart die helpt om inzet zo efficiënt mogelijk te plannen. CAS ondersteunt daarmee het gesprek in het Basisteam Overleg (BTO). CAS gebruikt geanonimiseerde, samengevoegde politieregistraties. Het model kijkt naar de geschiedenis van incidenten in en rondom elk vakje en berekent hoeveel incidenten van een bepaalde vorm van criminaliteit hebben plaatsgevonden en de nabijheid van bekende verdachten. Met een statistisch model (logistische regressie) berekent CAS per vakje en periode (bijv. 1 of 6 weken) de kans op een incident. Intelligence-medewerkers actualiseren de kaart, voegen context toe en bespreken de uitkomsten met het team. CAS wordt landelijk gebruikt.
--------------------	---

1.2 Samenvatting risicobeoordeling

De Adviescommissie heeft verschillende risico's geïdentificeerd en heeft adviezen voor mitigerende maatregelen m.b.t. deze risico's, zie tabel hieronder.

	Constatering en risico	Maatregel(en)	Gekoppelde principe(s)
1.	Doelen van CAS zijn niet eenduidig geformuleerd en niet vertaald naar succescriteria, waardoor het risico bestaat dat niet duidelijk is wanneer CAS succesvol is. Hierdoor is verantwoording lastig en onduidelijk of CAS operationele meerwaarde heeft.	Leg de doelen van CAS eenduidig vast en definieer succescriteria. Monitor of deze succescriteria worden behaald.	• Operationele meerwaarde • Verantwoording
2.	Een variant van CAS behaalde bij een technische evaluatie een recall van 14% en precision van 2.2%. Het is onzeker hoe andere varianten presteren. Verder ontbreken formele kwaliteitsstandaarden over hoe goed CAS moet presteren, waardoor het risico bestaat dat CAS wordt ingezet zonder te weten hoe betrouwbaar het is en of de kwaliteit formeel is geaccepteerd.	Evalueer de andere varianten van CAS met dezelfde methodiek als bij de eerdere technische evaluatie. Creëer kwaliteitsstandaarden van CAS en leg dit formeel vast.	• Technische kwaliteit • Operationele meerwaarde • Verantwoording • Transparantie
3.	Er is onduidelijkheid over hoe CAS in de operatie wordt gebruikt, waardoor het risico bestaat dat CAS buiten de beoogde doelgroepen en taken wordt ingezet (function creep), dat het	Leg vast wat de beoogde doelgroepen en taken zijn en wat gewenst gebruiksniveau (hoeveel mensen gebruiken het hoe vaak) is. Vertaal de bevindingen van het	• Operationele meerwaarde • Menselijk toezicht & controle • Verantwoording • Transparantie

	systeem weinig wordt gebruikt of draait zonder aantoonbare meerwaarde en dat gebruikers te veel op de output vertrouwen (automation bias).	onderzoek over CAS' gebruikspopulatie van 5.1.2.e naar concrete verbeteracties.	
4.	Er ontbreekt een life cycle managementplan, een maturiteitsanalyse en architectuurplaat van CAS, waardoor het risico bestaat op systeemveroudering en het lastig onderhouden van het systeem.	Stel een life cycle managementplan op, voer een maturiteitsanalyse uit en zorg voor een architectuurplaat.	• Technische kwaliteit • Verantwoording
5.	Er is nog geen onderzoek naar bias of discriminatie in CAS gedaan. Het risico bestaat op ongelijke behandeling van bepaalde wijken of groepen en maatschappelijke ophef, waardoor het vertrouwen in de politie minder kan worden.	Voer een bias-toets uit.	• Non-discriminatie en inclusiviteit
6.	Rollen en verantwoordelijkheden rondom CAS zijn niet actueel en consistent vastgelegd, waardoor er een risico is over mandaat, besluitvorming en draagvlak voor het gebruik en de doorontwikkeling van CAS.	Leg vast wie formeel opdrachtgever en producteigenaar is en zorg voor betrokkenheid van de portefeuillehouder.	• Verantwoording
7.	Juridische onderbouwing is onduidelijk, waardoor CAS mogelijk wordt gebruikt op basis van onjuiste grondslagen, met risico op onrechtmatige gegevensverwerking.	Voer een juridische toets uit, leg dit vast en laat formeel beoordelen.	• Privacy en gegevensbescherming • Grondrechten en bevoegdheden
8.	CAS is ontwikkeld als losstaande applicatie zonder integratie met bestaande systemen, hierdoor kan het zijn dat het applicatielandschap onnodig gefragmenteerd is, waardoor het risico bestaat op onnodige beheerlasten.	Risico wordt voorlopig geaccepteerd, want wordt al gemitigeerd bij een volgende versie van CAS.	• Technische kwaliteit • Datagovernance • Veiligheid en security

1.3 Het advies en vervolgstappen

De Adviescommissie is op basis van de aangeleverde stukken en de commissiebijeenkomst tot een **negatief advies**⁴ gekomen voor de voortzetting van de inzet van CAS. Binnen 3 maanden moeten besluiten worden genomen over draagvlak, succescriteria, kwaliteitstandaarden en gewenst gebruiksniveau. Bij draagvlak moet binnen 6 maanden een rapportage over de gebruikerspopulatie en andere bevindingen m.b.t. de mitigerende maatregelen in een voortgangsrapportage moeten worden opgeleverd. Als draagvlak voor CAS of mitigerende maatregelen niet worden doorgevoerd, adviseert de Adviescommissie stopzetting van CAS. Uiterlijk 15 maart 2026 dient de voortgangsrapportage aan de coördinatiefunctie algoritmes & AI te worden geleverd.

⁴ Zie de bijlage voor een toelichting op de adviescategorieën.

2 Risicoanalyse CAS

2.1 Onduidelijk of CAS operationele meerwaarde heeft

Toelichting

In de verschillende stukken (o.a. IAMA, algoritmescan, modeldocumentatie, monitoring document) worden de doelen van CAS genoemd. Uit deze documentatie lijkt het hoofdzakelijke doel van CAS het ondersteunen van de inzetplanning door vooruit te kijken naar verwachte hoog-risico gebieden. In de stukken worden daarnaast doelen genoemd als het versnellen van analyse en het verbeteren van de kwaliteit van sturingsinformatie. De doelen zijn echter niet altijd eenduidig geformuleerd en ook niet vertaald naar meetbare succescriteria. Hierdoor is het onduidelijk wanneer CAS een succes is.

Verder ontbreekt een kosten-batenanalyse. Hoewel CAS reeds ontwikkeld is en wordt beheerd, is het onduidelijk of deze investering opweegt tegen de opbrengsten. Door het ontbreken van de koppeling van de doelen aan effectmetingen, bestaat het risico dat middelen worden besteed aan een systeem waarvan de bijdrage niet goed onderbouwd is. Een operationele validatie voor het meten van de operationele meerwaarde van CAS kan hier meer inzicht in geven. Echter, zoals de volgende sectie beschrijft, is er onzekerheid over de voorspellende kwaliteit van CAS en vraagt de Adviescommissie zich af wat de “kans van slagen” (dat wil zeggen, het meten van een positief effect van CAS) is van een dergelijke operationele validatie.

Risicobeoordeling

- Risicoscore⁵: Groot
- Risicostrategie: Mitigeren
- Risico-eigenaar: (Senior) Productowner CAS

Mitigerende maatregel(en)

- Leg het primaire doel en eventuele subdoelen van CAS zo concreet en eenduidig mogelijk vast in de documentatie. Stel met de opdrachtgever(s) en operatie succescriteria op.
- Voer een operationeel validatie-onderzoek uit waarin wordt gemeten in hoeverre de doelen en succescriteria worden behaald. Denk aan: Bepalen basisteams hun inzet op basis van CAS? Is er tijdswinst door CAS? Is sturingsinformatie beter door CAS?

Gekoppeld(e) principe(s)

- Operationele meerwaarde
- Verantwoording

2.2 Onzekerheid over de technische kwaliteit van CAS

Toelichting

De Hub voor Advanced Analytics & AI (HAAI) heeft onderzoek gedaan naar de kwaliteit van CAS⁶. Hier is gekeken naar de variant van CAS, die wordt ingezet in de eenheid Amsterdam voor het voorspellen van de kans op woninginbraak. Die variant behaalde een recall van 14% en een precision van 2,2%. Dat betekent dat van de 100 incidenten er 14 worden herkend en dat van de voorspellingen die het systeem doet, ongeveer 1 op de 50 correct blijkt. Hierbij moet gezegd worden dat CAS meerdere varianten kent (bijvoorbeeld verschillende varianten voor criminaliteitstype) en wordt ingezet op

⁵ Deze risicoscores (Klein/Middel/Groot) zijn voorlopige inschattingen om de ernst van een risico te duiden. Er is nog geen formele weging vastgesteld. Scores zijn dus indicatief en kunnen nog wijzigen i.v.m. groeiproces KRAAI. Toelichting op de huidige risicoscores wordt gegeven in de bijlage; hier zijn ook de toelichtingen op risicostrategie en risico-eigenaar te vinden.

⁶ Een technische evaluatie door **5.1.2.e** (9 oktober 2024).

meerdere locaties dan alleen de eenheid Amsterdam, dus het zou kunnen dat deze andere varianten beter zouden kunnen presteren dan de door HAAI onderzochte variant. De Adviescommissie vraagt zich af of de door HAAI onderzochte variant van CAS een betrouwbare basis biedt voor operationele beslissingen.

De metriecken precision en recall geven de prestaties van het *model* weer, maar zeggen niet per se iets over de operationele meerwaarde van CAS. Mogelijk is de daadwerkelijke operationele meerwaarde van CAS hoger dan de metriecken doen verwachten; echter dat is op dit moment nog niet aangetoond. Dit dient onderzocht te worden in een operationeel validatie-onderzoek, zoals aangegeven in de vorige sectie.

Tot slot ontbreekt een formele acceptatie van de prestaties. Er is geen documentatie waaruit blijkt dat de opdrachtgever het prestatieniveau van CAS zou hebben vastgesteld en geaccepteerd. Zonder kwaliteitsstandaarden blijft onduidelijk wat als voldoende of onvoldoende geldt. Hierdoor bestaan de risico's dat niet te verantwoorden valt hoe het model van CAS presteert en dat de verwachtingen van de operatie over CAS verkeerd zijn.

Risicobeoordeling

- Risicoscore: Groot
- Risicostrategie: Mitigeren
- Risico-eigenaar: (Senior) Productowner CAS

Mitigerende maatregel(en)

- Onderzoek en rapporteer over de prestaties van de andere varianten van CAS volgens de methodiek (inclusief dezelfde metriecken) van de technische evaluatie van HAAI.
- Creëer kwaliteitsstandaarden van CAS en leg dit formeel vast. Hier is vooral belangrijk af te spreken wat de ondergrens wordt.

Gekoppeld(e) principe(s)

- Technische kwaliteit
- Operationele meerwaarde
- Verantwoording
- Transparantie

2.3 Onduidelijkheid over gebruik van CAS in de operatie

Toelichting

Er is onduidelijkheid over de gebruikersacceptatie van CAS. Periodiek wordt een analyse gemaakt van het aantal bevragingen per gebied per week. Dat betekent dat er een beeld is van welke basisteams gebruik maken van CAS. Uit een dergelijke analyse over de periode van 28 oktober tot 8 december 2024 is te zien dat CAS in enkele gebieden tot zes keer per week wordt bevraagd en in de meeste gebieden één à twee keer. Het is niet bekend of zes bevragingen in een week veel of weinig is, omdat formele normen ontbreken. Door onduidelijkheid over gebruikersacceptatie bestaat het risico dat CAS in de lucht blijft en om beheer vraagt, terwijl het nauwelijks wordt gebruikt. Tegelijk is dat moeilijk vast te stellen, omdat normen over welke mate van gebruiksniveau (hoeveel mensen gebruiken het hoe vaak) gewenst is ontbreken.

Door enkel het monitoren van het gebruiksniveau, blijft daarnaast onbekend wie het systeem gebruikt en wat er met de uitkomsten gebeurt. CAS is ontwikkeld voor gebruik door intelligence-medewerkers. CAS wordt echter ook voor Gebiedsgebonden politiewerk (GGP) ingezet. Deze uitbreiding is niet formeel vastgelegd, waardoor het onduidelijk is of dit wenselijk is. Door het gebrek aan afbakening kan het systeem buiten de oorspronkelijke doelgroep(en) worden ingezet (function creep), of juist in beoogde teams onderbenut blijven. Het risico bestaat dat CAS door de verkeerde doelgroepen en voor

de verkeerde taken wordt gebruikt.

Ten slotte is het niet duidelijk of gebruikers zicht hebben in de beperkingen en risico's van het systeem. De huidige handleidingen over CAS leggen voornamelijk uit hoe het systeem functioneert, maar gaan nauwelijks in op beperkingen en risico's van het systeem. Er wordt niet genoemd welke mate van betrouwbaarheid van het systeem verwacht mag worden. Zonder informatie over de beperkingen van het model bestaat het risico dat gebruikers het systeem als doorslaggevend ervaren, ten koste van hun eigen professionele beoordeling. Hierdoor bestaat het risico op automation bias. Mogelijk wordt niet voldaan aan de verplichting rond AI-geletterdheid zoals vastgelegd in de AI-Verordening (artikel 4), waarbij de politie als 'gebruiksverantwoordelijke' van CAS maatregelen neemt om de collega's een toereikend niveau van kennis te geven over hoe zij CAS verantwoord kunnen gebruiken.

Aan bovenstaande constatering wordt gewerkt. Er loopt een onderzoek naar de gebruikerspopulatie door **5.1.2.e**. Zij kijkt naar welke medewerkers CAS gebruiken, hoe ze tegenover CAS staan, hoe ze het gebruiken en wat ze verder nog nodig hebben.

Risicobeoordeling

- Risicoscore: Groot
- Risicostrategie: Mitigeren
- Risico-eigenaar: (Senior) Productowner CAS

Mitigerende maatregel(en)

- Stem met de opdrachtgever af welke mate van gebruiksniveau behaald moeten worden. Blijf het gebruik monitoren om vast te stellen of dit afgestemde gebruiksniveau wordt behaald.
- Lever de bevindingen van **5.1.2.e** op en vertaal deze naar concrete verbeteracties.
- Leg vast welke doelgroepen CAS mogen gebruiken en voor welke taken.
- Ontwikkel een inzetkader waarin de gebruikswijze van CAS, maar ook de prestaties en beperkingen van CAS worden toegelicht.

Gekoppeld(e) principe(s)

- Operationele meerwaarde
- Menselijk toezicht & controle
- Verantwoording
- Transparantie

2.4 Beheer van CAS lastig door ontbrekende documentatie

Toelichting

Er ontbreken afspraken over het life cycle management van CAS. Het is niet vastgelegd wat de levensduur van het systeem is, hoe vaak het algoritme moet worden bijgetraind, wie verantwoordelijk is voor technisch en functioneel beheer en hoeveel capaciteit daarvoor beschikbaar moet zijn. Het risico hiervan is dat het systeem veroudert zonder dat dit wordt geadresseerd, wat kan leiden tot onbetrouwbare voorspellingen. Daarnaast lijkt kennis en beheer van het model momenteel grotendeels bij één persoon belegd te zijn wat een risico kan zijn wanneer deze persoon wegvalt.

Verder is geen maturiteitsanalyse op CAS uitgevoerd. Het is niet duidelijk in hoeverre CAS functioneel geschikt is, in hoeverre aandacht is besteed aan technische verklaarbaarheid van het systeem, of security by design is toegepast en of het voldoet aan de architectuurprincipes van de politie.

Ten slotte is geen architectuurplaat van CAS beschikbaar. Een architectuurplaat zorgt ervoor dat systemen goed onderhouden kunnen worden bij overdracht. Het ontbreken van een architectuurplaat kan ervoor zorgen dat het systeem moeilijk te onderhouden is en er verschillende beelden ontstaan over wat CAS nou eigenlijk doet.

Risicobeoordeling

- Risicoscore: Groot
- Risicostrategie: Mitigeren
- Risico-eigenaar: (Senior) Productowner CAS

Mitigerende maatregel(en)

- Stel een life cycle managementplan op waarin de levensduur van CAS wordt beschreven. Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor technisch en functioneel beheer en benoem in het plan hoeveel capaciteit nodig is voor onderhoud en beheer. En realiseer dit.
- Voer een maturiteitsanalyse op CAS uit en leg de uitkomsten vast.
- Maak een architectuurplaat van CAS.

Gekoppeld(e) principe(s)

- Technische kwaliteit
- Verantwoording
- Veiligheid en security
- Data governance

2.5 Geen onderzoek naar bias of discriminatie gedaan

Van CAS is tot op heden niet aangetoond dat het model vrij is van bias of discriminatie. Het risico daarop ontstaat doordat onder meer aangiften bepalend zijn voor de risico-inschatting van het model, en de aangiftebereidheid kan per gebied verschillen. Dat kan ertoe leiden dat naar bepaalde wijken meer aandacht uitgaat, wat kan leiden tot een grotere aandacht voor bepaalde groepen in de samenleving.

Het risico op discriminatie kan daarnaast tot maatschappelijke ongenoegen leiden. Zo is CAS al onder de aandacht geweest bij Amnesty en genoemd in een onderzoek door de Algemene Rekenkamer over discriminatie (ongelijke behandeling van buurten/bevolkingsgroepen). Het risico van dit maatschappelijke ongenoegen is dat daardoor het vertrouwen in de politie minder kan worden.

Risicobeoordeling

- Risicoscore: Groot
- Risicostrategie: Mitigeren
- Risico-eigenaar: (Senior) Productowner CAS

Mitigerende maatregel(en)

- Voer een bias-toets uit.

Gekoppeld(e) principe(s)

- Non-discriminatie en inclusiviteit

2.6 Governance en rollen onvoldoende geborgd

Toelichting

Op basis van de beschikbare documentatie is niet duidelijk wie er vanuit welke rol eindverantwoordelijk is voor CAS. In het ene document is het de portefeuillehouder Intelligence en in het andere document het sectorhoofd DRIO Amsterdam. Indien het een landelijk systeem betreft zou er strategisch een landelijke afweging moeten zijn van een portefeuillehouder. Bij een regionaal systeem van een eenheid volstaat het mandaat van de DRIO-chef.

In verschillende documenten wordt ^{5.1.2.e} genoemd, zowel vanuit de functie als DRIO-chef als programmadirecteur Intelligence; dus vanuit diverse functies. Het eigenaarschap is dus bij een individu belegd en niet bij een functie of rol. Als dit individu bijvoorbeeld weggaat of bij verandering

van baan kan dit ertoe leiden dat het eigenaarschap van CAS niet (goed) is belegd. Bovendien is ^{5.1.2.e} geen portefeuillehouder intelligence meer. Die rol ligt nu bij ^{5.1.2.e} .

Ook bij de rol van productowner wordt in verschillende documenten een andere naam genoemd. Er lijkt geen sprake van duidelijk versiebeheer. Het risico van onduidelijkheid over eigenaarschap en rollen is onduidelijke en/of ontbrekende besluitvorming en gebrekkige verantwoording.

Risicobeoordeling

- Risicoscore: Middel
- Risicostrategie: Mitigeren
- Risico-eigenaar: Productowner CAS

Mitigerende maatregelen

- Zorg dat actueel is vastgelegd wie de productowner en wie eindverantwoordelijk voor CAS is (opdrachtgever? Portefeuillehouder?).
- Treedt in contact met de nieuwe portefeuillehouder intelligence en stem de ontwikkelingen van CAS af.

Gekoppeld(e) principe(s)

- Verantwoording

2.7 Twijfel over juridische grondslagen

Toelichting

Er is twijfel over de juridische onderbouwing voor het gebruik van CAS. Artikel 8 van de Wet politiegegevens (Wpg) wordt genoemd als grondslag voor de verwerking van gegevens ten behoeve van het trainen van het model. De gegevens die worden verwerkt op grond van artikel 8 Wpg kunnen incorrect blijken. Daarmee kan het risico ontstaan dat deze gegevens van onvoldoende kwaliteit worden gebruikt voor het trainen van het model. Dit brengt risico's met zich mee voor de legitimiteit van CAS en vormt een juridische kwetsbaarheid.

Voor verdere verwerking onder artikel 13 Wpg moet een protocol worden opgesteld. Dit protocol ontbreekt voor CAS. Kijkend naar de voorwaarden van artikel 13 Wpg, lijkt dit ook niet de meest passende grondslag. Artikel 22 Wpg lijkt een betere grondslag, het gaat namelijk om de verdere verwerking van politiegegevens ten behoeve van beleidsinformatie, wetenschappelijk onderzoek of statistiek. CAS wordt mogelijk gebruikt op basis van onjuiste juridische grondslagen, met als risico onrechtmatige gegevensverwerking.

Risicobeoordeling

- Risicoscore: Middel
- Risicostrategie: Mitigeren
- Risico-eigenaar: (Senior) Productowner CAS

Mitigerende maatregel(en)

- Voer een kwaliteitscheck uit op de politiegegevens die verwerkt worden uit de artikel 8 Wpg bak.
- Voer een juridische toets uit op de (verdere) verwerking van politiegegevens en laat dit beoordelen door de FG.

Gekoppeld(e) principe(s)

- Grondrechten en bevoegdheden
- Privacy en gegevensbescherming

2.8 CAS als losstaand systeem vergroot het applicatielandschap

Toelichting

CAS is momenteel ontwikkeld als een zelfstandige applicatie. Uit de stukken blijkt niet waarom eerder niet is gekozen voor integratie met bestaande systemen. Het risico hiervan is dat het applicatielandschap onnodig gefragmenteerd raakt. Dit kan inefficiënt zijn voor gebruikers die met meerdere systemen moeten werken en verhoogt de beheerlasten. Het voornemen is om een eventuele opvolger van CAS onder te brengen in bestaande applicaties.

Risicobeoordeling

- Risicoscore: Klein
- Risicostrategie: Accepteren
- Risico-eigenaar: -

Mitigerende maatregel(en)

- Accepteren, want wordt al gemitigeerd bij een volgende versie van CAS.

Gekoppeld(e) principe(s)

- Technische kwaliteit
- Data governance
- Veiligheid en security

3 Conclusie advies

De Adviescommissie geeft een **negatief advies** aan de Algoritmeboard voor de voortzetting van het gebruik van CAS. Er zijn tekortkomingen geconstateerd op drie cruciale punten:

- 1) Onduidelijkheid over de operationele meerwaarde van CAS.
- 2) Onduidelijkheid over de technische prestaties van het model.
- 3) Onduidelijkheid over het gebruik van CAS in de operatie.

De commissie adviseert dan ook om:

- Binnen 3 maanden te besluiten of er draagvlak is voor CAS.
- Binnen 3 maanden afspraken te maken over succescriteria, kwaliteit en gewenst gebruiksniveau.
- Bij voldoende draagvlak binnen 6 maanden een voortgangsrapportage op te leveren m.b.t. gebruikerspopulatie (onderzoek 5.1.2.e) en andere bevindingen m.b.t. op de mitigerende maatregelen.

Wanneer draagvlak blijkt te ontbreken of geen verbeteringen worden gerealiseerd, dan adviseert de Adviescommissie stopzetting van de toepassing. Uiterlijk 15 maart 2026 dient een voortgangsrapportage aan de coördinatiefunctie algoritmes & AI te worden geleverd.

De Adviescommissie benadrukt dat deze risicobeoordeling een momentopname betreft en dat implementatie, gebruik en maatschappelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot nieuwe overwegingen en gewijzigde risico's. Indien nodig zal de risicobeoordeling geactualiseerd worden.

Bijlage

Beschrijving besluiten

Positief advies/besluit

Het advies respectievelijk besluit is positief en het algoritme of AI-systeem mag zonder voorbehoud in gebruik worden genomen.

Positief advies/besluit onder voorbehoud

Door de adviescommissie KRAAI resp. Algoritmeboard worden risico's gezien die gemitigeerd moeten worden. Dit houdt de ingebruikname van het algoritme of AI-systeem niet tegen, maar de mitigerende maatregelen moeten binnen periode X na ingebruikname genomen worden en hierover dient door het projectteam gerapporteerd te worden naar de algoritmeboard.

Uitgesteld advies/besluit

Er kan nog geen advies worden gegeven of besluit worden genomen, omdat relevante informatie hiervoor ontbreekt. Deze informatie is naar verwachting relatief snel aan te leveren door het projectteam. Daarom wordt het advies/besluit uitgesteld naar de volgende vergadering en stelt het projectteam de gevraagde aanvullende informatie aan te leveren.

Negatief advies/besluit

De adviescommissie KRAAI of de algoritmeboard zien te grote risico's, waardoor ze een negatief advies geven, resp. besluit nemen. Het projectteam dient eerst structurele aanpassingen te maken aan het algoritme of AI-systeem voordat het algoritme of AI-systeem opnieuw aangeboden kan worden aan de adviescommissie KRAAI resp. algoritmeboard.

Beschrijving Risicobeoordeling

Elk risico krijgt een score, strategie en eigenaar toegewezen naast de eventuele mitigerende maatregelen. Hieronder zullen deze kort worden toegelicht.

Risicoscore

De kans en impact van een risico wordt (momenteel) opgedeeld in drie categorieën:

1. **Groot:** Risico moet binnen 3 maanden actief worden gemitigeerd. Dit betekent niet dat het risico dan volledig weg is, maar wel dat aantoonbaar stappen zijn gezet om de kans en/of impact ervan te verkleinen. Pilot of live gaan kan niet als de mitigerende maatregelen niet zijn uitgevoerd of beheersing is aangetoond binnen die periode.
2. **Middel:** Risico moet binnen 6 maanden actief gemitigeerd worden. Dit betekent niet dat het risico dan volledig weg is, maar wel dat aantoonbaar stappen zijn gehad om de kans en/of impact ervan te verkleinen. Pilot of live gaan kan doorgaan, maar de mitigerende maatregelen moeten wel worden uitgevoerd om het risico te beheersen.
3. **Klein:** Het (rest)risico wordt geaccepteerd. Pilot of live gaan is toegestaan.

Risicostrategie

Voor het beheersen van risico's zijn er vier risicomanagement strategieën mogelijk:

1. **Mitigeren (reduceren):** acties uitvoeren die de kans en/of impact van het risico terugbrengen tot een acceptabel niveau.
2. **Vermijden:** de activiteit waar het risico uit ontstaat beëindigen of op een andere manier vormgeven zodat het risico niet meer optreedt.
3. **Overdragen:** de activiteit die door het risico geraakt worden, wordt (deels) uitbesteed aan een derde partij die daarbij ook de risico's overneemt.
4. **Accepteren:** restrisico aanvaarden met motivering. Hierbij horen vrijblijvende of geen mitigerende maatregelen.

Risico-eigenaar

De risico-eigenaar heeft mandaat om het risico te beïnvloeden. Dit betekent dat de risico-eigenaar verantwoordelijk is voor het organiseren en het (laten) uitvoeren van de mitigerende maatregelen en het rapporteren hierover.

Mogelijke eigenaren: Productowner, Senior Productowner, Ontwikkelteam, Staf korpsleiding, ..., etc.